

คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ : ภารกิจการคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ

หน่วยงานที่ให้บริการ : กองคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยคนต่างประเทศ

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ และในการพิจารณาอนุญาต

1. ระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ พ.ศ. 2562
2. ประกาศกระทรวงการต่างประเทศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนสมาคมองค์กรท้องถิ่น กลุ่มคนไทย เจ้าหน้าที่ พลเมืองดี ในประเทศและต่างประเทศที่ช่วยเหลืองานการกงสุล ประกาศ ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2559
3. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ กรณีไม่ต้องขอใช้เงินคืนแก่ทางราชการ ประกาศ ณ วันที่ 3 เมษายน 2563
4. แนวทางการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ ตามระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ พ.ศ. 2562
5. ประกาศกระทรวงการต่างประเทศเรื่อง เหตุที่ให้คนประจำเรือมีสิทธิเดินทางกลับภูมิลำเนาหรือสถานที่อื่นโดยเจ้าของเรือออกค่าใช้จ่าย ประกาศ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2564
6. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2562

ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน : การทำงานแต่ละกรณีการตกทุกข์ได้ยากต่าง ๆ ไม่สามารถระบุระยะเวลาที่แน่นอนได้

ภารกิจการคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ โดย กองคุ้มครองฯ

➤ กรณีตกทุกข์ได้

1.1 กรณีหนังสือเดินทางไทยสูญหายในต่างประเทศ

1.1.1 ให้ผู้ร้องแจ้งความกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้นๆ

1.1.2 ติดต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ เพื่อขอรับความช่วยเหลือโดยเขียนคำร้องพร้อมแสดงใบแจ้งความดังกล่าวและเอกสารประจำตัวอื่นๆที่ทางราชการไทยเป็นผู้ออกให้ออกให้ โดยเป็นได้ 3 กรณีคือ

- หากเป็นคนไทยที่พำนักอยู่ในต่างประเทศ ให้ยื่นคำร้องต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่เพื่อขอทำหนังสือเดินทางเล่มใหม่
- ในกรณีที่ผู้ร้องต้องเดินทางกลับประเทศไทย ให้สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ออกหนังสือสำคัญประจำตัว(Certificate of Identity - C.I.) หรือหนังสือเดินทางชั่วคราว ให้ใช้สำหรับเดินทางกลับประเทศไทยในคราวนั้น
- ในกรณีที่ผู้ร้องต้องเดินทางไปยังประเทศที่สาม ให้ สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่พิจารณาออกหนังสือเดินทางชั่วคราว เป็นรายการนี้

1.2 กรณีทรัพย์สินส่วนตัวสูญหายในต่างประเทศ

1.2.1 ให้ผู้ร้องแจ้งความกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ๆ

1.2.2 ติดต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่เพื่อขอรับทรัพย์สินส่วนตัวเมื่อเดินทางกลับถึงประเทศไทย (หากมีการส่งคืนให้ในภายหลัง) โดยให้เขียนคำร้องพร้อมแสดงใบแจ้งความ ดังกล่าวและเอกสารประจำตัวอื่นๆที่ทางราชการไทยออกให้ โดยถ้าหากผู้ร้องที่ทำทรัพย์สิน สูญหายขอรับความช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายเพื่อเดินทางกลับประเทศไทยเนื่องจากทรัพย์สินที่สูญหายทำให้ไม่สามารถเดินทางกลับได้ จะกระทำได้โดยเขียนคำร้องพร้อมแสดงใบแจ้งความ ดังกล่าวและเอกสารประจำตัวอื่นๆ ที่ทางราชการไทยออกให้ จากนั้นสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่จัดทำหนังสือสัญญาชดใช้เงินคืนแล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.3 กรณีเจ็บไข้ได้ป่วย

1.3.1 กรณีการเข้าเยี่ยมผู้ป่วยที่รักษาตัวในต่างประเทศ

- เมื่อได้รับแจ้งการเจ็บป่วย สอท./สภ. จะต้องทำการติดต่อสอบถามทางการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ๆ เพื่อขอรับทราบข้อเท็จจริงและสถานการณ์เจ็บป่วย
- หากได้รับการร้องขอ สอท./สภ. จะต้องเดินทางไปเพื่อดูแลคนไทยที่เจ็บไข้ได้ป่วยในเบื้องต้น และเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง
- หากได้รับการร้องขอรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล สอท./สภ. จะต้องจัดทำหนังสือสัญญาขอใช้เงินคืนแล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
- หากผู้ป่วยไม่อยู่ในสถานะที่ช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ สอท./สภ. รายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อแจ้งญาติในประเทศไทยให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว
- สอท./สภ. ควรศึกษากฎหมาย/กฎระเบียบเกี่ยวกับระบบประกันสุขภาพของประเทศนั้น ๆ

1.3.2 กรณีการส่งตัวคนไทยกลับประเทศไทย

- หากได้รับการร้องขอ สอท./สภ. จะต้องทำการติดต่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ
- ในกรณีหนังสือเดินทางหมดอายุหรือสูญหาย สอท./สภ. จะต้องออกหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity - C.1.) หรือออกหนังสือเดินทางชั่วคราวเพื่อเดินทางกลับประเทศไทย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ
- หากผู้ร้องขอรับความช่วยเหลือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศไทย สอท./สภ. ต้องจัดทำหนังสือสัญญาขอใช้เงินคืน แล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

➤ 2. การช่วยเหลือแรงงานไทย

กรณีแรงงานไทยถูกต้องตามกฎหมาย

กล่าวคือแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือ ผ่านการอนุญาตจากกระทรวงแรงงานก่อนเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ

2.1 กรณีติดตามค่าจ้างค้างจ่าย

- 2.1.1 หากได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สภ. ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชิญทั้งนายจ้าง และลูกจ้างมาหารือเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่าจ้างค้างจ่ายตามสัญญาจ้างงาน

- 2.1.2 หากได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สกญ. ติดตามค่าจ้างค้างจ่ายจากนายจ้าง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ๆ แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (หากมีการร้องเรียนผ่านกระทรวงแรงงานเมื่อแรงงานเดินทางกลับประเทศไทย)
- 2.1.3 สอท./สกญ. ควรศึกษากฎหมายแรงงาน/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานของประเทศนั้น ๆ

2.2 กรณีติดตามเงินสิทธิประโยชน์พึงได้

- 2.2.1 หากได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สกญ. ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชิญทั้งนายจ้างและลูกจ้างมาหารือเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินสิทธิประโยชน์ตามสัญญาจ้างงาน
- 2.2.2 ให้ สอท./สกญ. ติดตามเงินสิทธิประโยชน์จากนายจ้าง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ๆ สอท./สกญ. แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (หากมีการร้องเรียนผ่านกระทรวงแรงงานเมื่อแรงงานเดินทางกลับประเทศไทย)
- 2.2.3 สอท./สกญ. ควรศึกษากฎหมายแรงงาน/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานของประเทศนั้น ๆ

2.3 กรณียกเลิกสัญญาจ้างงานก่อนกำหนด

- 2.3.1 หากได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สกญ. ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชิญทั้งนายจ้างและลูกจ้างมาหารือเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสัญญาจ้างงาน และเพื่อหาทางออก/ข้อ ยุติเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาจ้างงาน
- 2.3.2 สอท./สกญ. ควรศึกษากฎหมายแรงงาน/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานของประเทศนั้น ๆ

2.4 กรณีการส่งตัวแรงงานไทยกลับประเทศไทย

- 2.4.1 หากได้รับการร้องขอให้ส่งตัวกลับประเทศไทยก่อนสัญญาจ้างงานครบกำหนดซึ่งสาเหตุเกิดจากลูกจ้างหรือนายจ้าง ให้ สอท./สกญ. ศึกษาสัญญาจ้างงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2.4.2 หากนายจ้างหรือลูกจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างงาน ให้ สอท./สกญ. ปรึกษากระทรวงแรงงาน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ๆ เพื่อขอรับคำแนะนำในการแสวงหาทางออก และ/หรือข้อยุติในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบ

➤ 3.การช่วยเหลือลูกเรือประมงไทย

3.1 กรณีการพิสูจน์สัญชาติเพื่อออกหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity -C.I.)

หากพิสูจน์ได้ว่าลูกเรือประมงเป็นบุคคลสัญชาติไทย ให้ สอท./สภ. ออกหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity - C.I.) เพื่อส่งตัวกลับประเทศไทยแล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 กรณีการส่งตัวลูกเรือประมงกลับประเทศไทย

3.2.1 หากลูกเรือประมงไทยขอรับความช่วยเหลือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศไทย ให้ สอท./สภ. แจ้งเจ้าของกิจการหรือบริษัทเรือประมงรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการส่งตัวลูกเรือกลับประเทศไทย หากไม่สามารถติดตามเจ้าของกิจการหรือบริษัทเรือประมงได้ ให้ สอท./สภ. จัดทำหนังสือสัญญาขอใช้เงินคืนให้ลูกเรือลงนามแล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2.2 หากลูกเรือประมงขอให้ส่งตัวกลับประเทศไทยให้ สอท./สภ. ติดต่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้นๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

➤ 4.การช่วยเหลือกรณีการค้ามนุษย์

4.1 กรณีหญิงไทยถูกหลอกไปค้าประเวณี

4.1.1 หากได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สภ. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ ให้ความช่วยเหลือหญิงไทยดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

4.1.2 หากผู้ร้องประสงค์แจ้งความดำเนินคดีกับผู้จัดหาหรือผู้นำพาในกรณีการค้ามนุษย์ ให้ สอท./สภ. อำนวยความสะดวกในกระบวนการยุติธรรมของประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

4.1.3 หากผู้ร้องไม่ประสงค์แจ้งความดำเนินคดีกับผู้จัดหาหรือผู้นำพาในกรณีการค้ามนุษย์ ให้ สอท./สภ. บันทึกการสัมภาษณ์เบื้องต้นสำหรับคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามแบบฟอร์ม พม. เพื่อส่งตัวกลับประเทศไทย แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

4.2 กรณีแรงงานที่ถูกหลอกไปทำงาน

4.2.1 หากได้รับการร้องขอให้ สอท./สภค. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

4.2.2 หากแรงงานขอให้ส่งตัวกลับประเทศไทยให้ สอท./สภค. ติดต่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

4.2.3 หากแรงงานขอรับความช่วยเหลือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศไทยให้ สอท./สภค. จัดทำหนังสือสัญญาขอใช้เงินคืน แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

➤ 5. การช่วยเหลือคนไทยที่ถูกจับกุม คမ်းซัง หรือตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในต่างประเทศ

ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการกงสุล คนสัญชาติไทยที่ถูกจับกุม คမ်းซัง มีสิทธิในการร้องขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่เกิดเหตุ แจ้งให้ทาง สอท./สภค. ทราบโดยไม่ชักช้าและมีสิทธิที่จะสื่อสารผ่านทางช่องทางใด ๆ กับเจ้าหน้าที่ของ สอท./สภค. รวมทั้งทาง สอท./สภค. มีสิทธิในการเข้าเยี่ยม สนทนา และให้คำปรึกษา รวมทั้งแนะนำรายชื่อทนายความ ให้แก่คนสัญชาติไทยที่ถูกจับกุม คမ်းซัง หรือตกเป็นผู้ต้องหา ที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดี

5.1 เมื่อได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ ให้ สอท./สภค. ขออนุญาตและเดินทางไปเยี่ยมผู้ถูกจับกุมแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี และประวัติผู้ถูกจับกุม คမ်းซังหรือผู้ต้องหาในเบื้องต้น

5.2 หากผู้ถูกจับกุม คမ်းซัง หรือตกเป็นผู้ต้องหาร้องขอความช่วยเหลือจาก สอท./สภค. ในกรณีต่างๆ เช่น

5.2.1 การประกันตัว

- สอท./สภค. จะต้องสอบถามทางการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับ และการพิจารณาการประกันตัว
- หากสามารถประกันตัวได้ สอท./สภค. จะต้องสอบถามรายละเอียดและวงเงินที่จะต้องใช้เป็นค่าประกันตัว
- สอท./สภค. จะต้องแจ้งให้ญาติและผู้ที่ถูกจับกุม ทราบเพื่อจัดการค่าใช้จ่ายในการประกันตัว

5.1.2 การเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือที่จำเป็น

- สอท./สภค. สามารถแนะนำล่ามและทนาย แต่ไม่สามารถจัดหาให้ได้
- ขออนุญาตต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ เพื่อขอเข้าร่วมรับฟังการพิจารณาของศาลและเพื่อติดตามความคืบหน้าของคดี แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

5.1.3 การเจรจาขอภัยโทษ หรือเปลี่ยนโทษหนักให้เป็นเบา

- กรณีจำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษประหารชีวิต ให้ สอท./สภ.ญ. ดูแลหรือช่วยเหลือการยื่นเรื่องขอภัยโทษ หรือเปลี่ยนโทษหนักให้เป็นเบา เท่าที่กระบวนวิธีการยุติธรรมในเรื่องดังกล่าวของรัฐผู้รับอนุญาตให้กระทำได้

ทั้งนี้ สอท./สภ.ญ. จะต้องดูแลให้การดำเนินกระบวนพิจารณาความเป็นไปโดยชอบด้วยกระบวนการ ยุติธรรม และต้องดูแลให้คนไทยได้รับผลปฏิบัติไม่ต่ำกว่ามาตรฐานสากล แต่ในการให้ความช่วยเหลือในทุกกรณีจะต้องระมัดระวังไม่เข้าไปแทรกแซงกลไกหรือกระบวนการยุติธรรมภายในของรัฐผู้รับ

➤ 6. การช่วยเหลือกรณีคนไทยทั่วไปเสียชีวิตในต่างประเทศ

เมื่อได้รับการแจ้งการเสียชีวิตของคนไทยในต่างประเทศ สอท./สภ.ญ. จะต้องแจ้งให้ญาติทราบโดยประสานผ่านทางกงสุลครองฯ และหลังจากนั้นจะต้องสอบถามความประสงค์ของญาติในการจัดการศพ โดยมีวิธีการคือ

6.1 กรณีส่งศพกลับประเทศไทย

- 6.1.1 หากประสงค์จะส่งศพกลับประเทศไทย ขอให้ญาติจัดทำหนังสือมอบอำนาจให้ สอท./สภ.ญ. ประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือบริษัทจัดการศพเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
- 6.1.2 สอท./สภ.ญ. จะต้องขอรับเอกสารยืนยันการเสียชีวิตจากโรงพยาบาล พร้อมทั้งเอกสารการส่งศพจากบริษัทขนส่งศพเพื่อนำไปขอใบมรณบัตรจากเทศบาลหรือหน่วยงานในท้องถิ่นที่ผู้ตายพำนักก่อนการเสียชีวิต (ทั้งนี้หากเป็นการเสียชีวิตจากการมาตกรรมจะต้องมีเอกสารการพิสูจน์ศพเพื่อแสดงสาเหตุการเสียชีวิตจากหน่วยงานตำรวจอีกหนึ่งฉบับ)
- 6.1.3 เมื่อ สอท./สภ.ญ. ได้ใบมรณบัตรฉบับภาษาอังกฤษจากหน่วยงานท้องถิ่นแล้วจึงจะสามารถออกใบมรณบัตรไทยได้ จากนั้นก็มอบหมายให้บริษัทขนส่งศพดำเนินการส่งศพกลับประเทศไทยพร้อมกับมรณบัตรไทย
- 6.1.4 ในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการขนส่งศพกลับประเทศไทยญาติจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งหมด แต่หากไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้ สอท./สภ.ญ. จะต้องจัดทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ หรือในกรณีที่ไม่มีญาติของผู้ตาย สอท./สภ.ญ. จะต้องดำเนินการในการจัดการค่าใช้จ่าย

6.2 กรณีฆาปนกิจศพหรือฝังศพในต่างประเทศ

- 6.2.1 หากประสงค์จะฆาปนกิจศพในต่างประเทศ ขอให้ญาติจัดทำหนังสือมอบอำนาจให้สอท./สกญ. ประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เป็นผู้จัดการฝังศพหรือฆาปนกิจศพเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
- 6.2.2 สอท./สกญ. จะต้องขอรับเอกสารยืนยันการเสียชีวิตจากโรงพยาบาล พร้อมทั้งเอกสารการฆาปนกิจเพื่อนำไปขอใบมรณบัตรจากเทศบาลหรือหน่วยงานในท้องถิ่นที่ผู้ตายพำนักก่อนการเสียชีวิต (ทั้งนี้หากเป็นการเสียชีวิตจากการฆาตกรรม จะต้องมียกเอกสารการพิสูจน์ศพเพื่อแสดงสาเหตุการเสียชีวิตจากหน่วยงานตำรวจอีกหนึ่งฉบับ)
- 6.2.3 เมื่อสอท./สกญ. ได้ใบมรณบัตรฉบับภาษาอังกฤษจากหน่วยงานท้องถิ่นแล้ว จึงจะสามารถออกใบมรณบัตรไทยได้
- 6.2.4 ในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฆาปนกิจศพญาติจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด แต่หากไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้ สอท./สกญ. จะต้องจัดทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ หรือในกรณีที่ไม่มีญาติของผู้ตาย สอท./สกญ. จะต้องดำเนินการในการจัดหา ค่าใช้จ่ายในการฆาปนกิจโดยผ่านทางมูลนิธิหรือสมาคมคนไทยในต่างประเทศต่าง ๆ
- 6.2.5 การส่งอัฐิกลับประเทศไทย: เมื่อมาปนกิจศพในประเทศนั้น ๆ เสร็จสิ้นเรียบร้อยให้ สอท./สกญ. นำส่งอัฐิพร้อมมรณบัตรไทยทางถุงเมลการทูต โดยส่งมายังกอง คุ่มครองฯ แล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อแจ้งให้ญาติมารับอัฐิพร้อมมรณบัตร
- 6.2.6 ในกรณีที่มีทรัพย์สินส่วนตัวของผู้เสียชีวิต (ที่สามารถจัดส่งทางถุงเมลการทูตได้) ให้สอท./สกญ. นำส่งมาพร้อมกับมรณบัตรไทยและอัฐิ ทางถุงเมลการทูต แล้วรายงานให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อแจ้งญาติต่อไป

6.3 การติดตามเงินฝังได้ของผู้เสียชีวิต

- 6.3.1 สอท./สกญ. ติดตามทวงถามบริษัทประกันภัยของผู้ตาย(ถ้ามี)
- 6.3.2 เมื่อได้รับเงินแล้ว จัดส่งเงินดังกล่าวให้กระทรวงฯ โดยตัวแลกเงินธนาคารหรือแคชเชียร์เช็ค สั่งจ่าย "Mintsty of Forelgn Affairs of Thailand" โดยจะถูกจัดเก็บไว้ที่กองคลังและทำการแลกเป็นเงินบาท

- 6.3.3 กองคุ้มครองฯ จะเป็นผู้แจ้งให้ทนายร้องขอให้ศาลประจำจังหวัดภูมิลำเนาของผู้เป็นทนายทมีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดก และทางกองคุ้มครองฯ จะเป็นผู้ประสานโดยตรง กับศาลผู้ออกคำสั่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำสั่งศาลอีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อ ป้องกันการการปลอมแปลงคำสั่งศาล
- 6.3.4 กองคุ้มครองฯ จะขอให้กองคลังจ่ายเช็คเงินผลประโยชน์ที่ติดตามมาได้โดยส่งจ่ายในนามของผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล และมอบให้ผู้เป็นทนายทโดยจะต้องมีผู้เป็นพยานในการส่งมอบเช็คด้วย

➤ **7. การช่วยเหลือติดตามญาติและตรวจสอบสถานภาพความเป็นอยู่**

- 7.1 เมื่อได้รับการร้องขอ ให้ สอท./สภญ. แจ้งหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสัญชาติไทยตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้น ๆ แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อกระทรวงฯ แจ้งญาติต่อไป
- 7.2 หากญาติร้องขอผ่านกระทรวงฯ กองคุ้มครองฯ จะมีโทรเลขถึง สอท./สภญ. ขอให้แจ้งหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสัญชาติไทยตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้น ๆ แล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อกระทรวงฯ แจ้งญาติต่อไป
- 7.3 สอท./สภญ. อาจขอความร่วมมือสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ (หากมี) ชุมชนและสมาคมคนไทยแจ้งข้อมูลบุคคลสัญชาติไทยแล้วรายงานผลให้กระทรวงฯ ทราบเพื่อกระทรวงฯ แจ้งญาติต่อไป

➤ **8. การช่วยเหลือคนไทยกรณีเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน**

- 8.1 สอท./สภญ. จะต้องรายงานสถานการณ์ให้กระทรวงฯ ทราบ
- 8.2 กองคุ้มครองฯ และ สอท./สภญ. จะต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งประเมินแนวโน้มสถานการณ์ว่าเป็นอย่างไร
- 8.3 สอท./สภญ. จะต้องจัดทำแผนแม่แบบในกรณีที่มีวิกฤติการณ์ โดยจะต้องมีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับประเทศ ขั้นตอนการดำเนินการอันประกอบไปด้วย ช่วงระยะเวลาเตือนภัยไปจนถึงช่วงสถานการณ์ไปจนถึงในกรณีที่รุนแรงที่สุดคือ การอพยพคนไทย รวมทั้งการประเมินงบประมาณค่าใช้จ่าย

➤ **9. การให้ความช่วยเหลือ นักเรียน/นักศึกษาและข้าราชการที่ลาไปศึกษาต่อในต่างประเทศ**

9.1 กรณีนักเรียนทุกรัฐบาลไทย (ก.พ.)

9.1.1 สอท./สภ.ญ. ดูแลเรื่องการต่ออายุวีซ่าประเภทที่ระบุให้นักเรียนต้องกลับไปประเทศเดิมของตนเองเสียก่อน ตัวอย่างเช่น วีซ่า J-1 ของสหรัฐอเมริกา แต่นักเรียนไม่ต้องการจะเดินทางกลับและประสงค์จะเปลี่ยนประเภทวีซ่า เพื่อใช้ในการสมัครงานหรืออยู่ต่อโดยจะต้องมีการออกหนังสือ (No Objection Certificate)

9.1.2 กรณีที่ไม่มีสำนักงาน ก.พ. ในประเทศนั้นๆ สอท./สภ.ญ. จะต้องดูแลนักเรียน ก.พ. ดังนี้

- ดูแลรับ-จ่ายเงินค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่ ก.พ. หรือสถาบันบั้นเจ้าของทุนส่งไปให้นักเรียนเป็นรายเดือน และรายงานการใช้จ่ายให้ ก.พ. ทราบ
- รายงานผลการศึกษาของนักเรียนให้ ก.พ. ทราบเป็นระยะ ๆ
- หากเกิดปัญหาระหว่างสถาบันการศึกษากับนักเรียน สอท./สภ.ญ. จะต้องเป็นผู้ประสานเพื่อแก้ไขปัญหา
- ดูแลสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและช่วยเหลือตามสมควรแก่กรณีเมื่อได้รับการร้องขอ
- ควบคุมดูแลให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

9.2 กรณีนักเรียนไทยในต่างประเทศด้วยโครงการหรือทุกอื่น ๆ สอท./สภ.ญ. จะต้องดูแลหรือให้ความช่วยเหลือเสมือนเป็นบุคคลตกทุกข์ได้ไป และสามารถให้ความช่วยเหลือได้ตามเห็นสมควร

กองคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ

22 มกราคม 2561